

dilectione Dei et proximi tota Lex pendet et Prophetæ¹. Sed quid valent ista decem? Data est lex, sed, « Si data » esset lex, quæ posset vivificare, omnino ex lege esset » justitia². » Nosti legem, et non facis legem; « Littera » occidit: » ut autem facias quod nosti, « Spiritus autem vivificat³. » Accedant ad decem septem. Sicut enim lex Decalogo significatur, ita Spiritus sanctus septiformis ostenditur. Ipse invocatur super baptizatos, ut det illis Deus, secundum Prophetam, Spiritum sapientiæ et intellectus⁴: ecce duo. Spiritum consilii et fortitudinis: ecce quatuor. Spiritum scientiæ et pietatis: ecce sex. Spiritum timoris Domini: ecce septem. Quando ista septem accesserunt, fiunt decem. Quid dixi? Quasi absurdum est: Cum septem ad decem accesserunt, fiunt decem: quasi oblitus sum numerare. Ergo dicere debui: Cum septem ad decem accesserunt, fiunt decem et septem. Hoc omnes norunt: nam cum dicerem: Cum septem ad decem accesserunt, fiunt decem; pueri isti non me ridebant? Et tamen dico, et repeto, nec erubesco. Cum intellexeritis, non reprehendetis computantem, sed amabitis disputantem. Decem sunt illa præcepta legis: sed enumeravi et septem cooperationes Spiritus sancti. Cum ista septem accesserint, fiunt decem: cum Spiritus sanctus accesserit, impletur lex. Si autem ista septem non accesserint, non fiunt illa decem: in littera erunt, sed littera occidit; scientia prævaricatorem facit. Accedat Spiritus, et impletur lex, adjutorio Dei, non viribus tuis. Ergo vide: non valde amemus pertinere ad illa decem. « Si enim ex lege justitia, ergo Christus gratis mortuus » est⁵. » Sed quo pertineamus? ad illa septem? Tale est ac si facere possimus, sed quid facimus nesciamus. Ergo

¹ Matth. xxii, 40. — ² Galat. iii, 2. — ³ 2 Cor. iii, 6. — ⁴ Isaï. xi, 2. — ⁵ Galat. ii, 21.

ad decem septem pertineamus. Lex jubet, Spiritus juvat: lex agit tecum, ut scias quid facias; Spiritus, ut facias. Ergo ad decem-septem pertineamus, et computemus decem-septem, et inveniemus nos in centum-quinquaginta-tribus. Jam nostis, sæpe dixi, sæpe ostendi. Ab uno usque ad quatuor decem sunt: sed si omnes addas. Unum sequantur duo: adde et duo, jam tria sunt: post duo sequantur tria, jam sex sunt: post tria sequantur quatuor, jam decem sunt. Quid me rumpo? Quod nostis loquor. Addite cæteros numeros, et pervenietis. Cum perveneritis ad decem et septem, ad centum et quinquaginta et tres crescendo pervenietis. Quid est crescendo? Proficiendo tanquam gradatim pervenietis ad dexteram. Obedite nobis, compute vobis.

SERMO CCL¹.

In diebus Paschalibus, XXI.

De eadem lectione et duabus piscationibus.

I. DOMINUS Jesus infirma mundi eligens, ut confunderet fortia, et colligens Ecclesiam suam de toto orbe terrarum, non cœpit ab imperatoribus, aut a senatoribus, sed a piscatoribus. Quæcumque enim dignitates fuissent prius electæ, sibi hoc auderent tribuere, non Dei gratiæ. Hoc consilium secretum Dei, hoc consilium Salvatoris nostri exponit Apostolus, ubi dicit: « Videte enim vocationem » vestram, fratres, Apostoli verba sunt, quia non multi

¹ Alias 22 ex Vignerianis.

» sapientes secundum carnem, non multi potentes, non
 » multi nobiles: sed infirma mundi elegit Deus, ut con-
 » funderet fortia; et ignobilia mundi et contemptibilia
 » elegit Deus, et ea quæ non sunt tanquam ea quæ sunt,
 » ut quæ sunt evacuentur, ut non gloriatur omnis caro
 » coram illo¹. » Hoc et Propheta dixit: « Omnis vallis
 » implebitur, omnis mons et collis humiliabitur, æqua-
 » litas campi constituetur². » Denique hodie ad gratiam
 Domini pariter accedunt nobiles et ignobiles, doctus et
 imperitus, pauper et dives. Ad istam gratiam accipien-
 dam non se præponit superbia humilitati, nihil scienti,
 nihil habenti. Sed quid eis dixit? « Venite post me, fa-
 » ciam vos piscatores hominum³. » Si illi piscatores non
 præcessissent, nos quis cepisset? Modo magnus est qui-
 libet orator, si potuerit bene exponere de quo scripsit
 piscator.

II. Cum ergo piscatores piscium elegisset Dominus Je-
 sus Christus, et fecisset piscatores hominum, in ipsis
 etiam piscationibus eorum aliquid nos voluit admonere
 de vocatione populorum. Duas piscationes attendite ne-
 cessaria distinctione discretas: unam, quando Dominus
 elegit eos de piscatoribus, et fecit eos Discipulos suos;
 alteram, quam modo audivimus, cum sanctum Evangelium
 legeretur, post resurrectionem Domini nostri Jesu Christi;
 illam ante resurrectionem, istam post resurrectionem. Quid
 intersit inter ambas piscationes, valde debemus attendere:
 navigium est instructionis nostræ nova Evangelii prædi-
 catio, in quo et piscantes invenit, quibus et ait: « Mit-
 » tite retia. » Dixerunt illi: « Tota nocte nil cepimus, »
 frustra laboravimus; « Ecce in nomine tuo mitemus re-
 » tia⁴. » Miserunt, et tantum ceperunt, ut implerent

¹ 1 Cor. 1, 26-29. — ² Isai. xl, 4. — ³ Matth. iv, 19. — ⁴ Luc.
v, 4, 5.

duas naviculas, quæ piscium multitudine ita premeban-
 tur, ut propemodum mergerentur. Deinde ipsa multitu-
 dine piscium disrupta sunt retia. Tunc ait illis: « Venite
 » post me, et faciam vos piscatores hominum. » Tunc
 relictis retibus et naviculis, secuti sunt Christum. Modo
 post resurrectionem exhibuit nobis Dominus Christus
 aliam piscationem, distantem ab illa superiore. Tunc
 enim, « Mittite retia, » dixit: nec in sinistram, nec in
 dexteram partem; sed tantum, « Mittite retia, » dictum
 est. Si enim diceret in sinistram, malos solos significaret;
 si in dexteram, solos bonos. Quia ergo nec in dexteram
 nec in sinistram dixit, boni et mali significantur, de qui-
 bus loquitur Evangelium alio loco: quia misit paterfami-
 lias servos suos parata cœna, et adduxerunt quos inve-
 nire potuerunt, bonos et malos, et impletæ sunt nuptiæ
 discumbentibus¹. Talis est modo Ecclesia, plena bonis
 et malis. Multitudine impletur Ecclesia: sed multitudo
 ista aliquando premit, et prope ad naufragium conatur
 adducere. Male viventium multitudo bene viventes ita
 perturbat, ut qui bene vivit, stultum se putet, quando
 attendit alios male vivere: maxime quia secundum bona
 hujus sæculi inveniuntur multi felices nocentes, et inve-
 niuntur multi infelices innocentes. Et quam metuendum
 est ne naufragio prematur atque mergatur! Quam me-
 tuendum est, charissimi, ne dicat qui bene vivit: Quid
 mihi prodest, quia bene vivo? Ecce enim ille male vivit
 et honoratior est me. Mihi quid prodest quia bene vivo?
 Periclitatur: timeo ne mergatur. Alloquar eum, ut de
 profundo erigatur. Qui bene vivis, bene vive: noli fati-
 gari, noli retro respicere. Vera est promissio Domini tui
 dicentis: « Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus
 » erit². » Attendo, inquis, quod alius male vivit, et felix

¹ Matth. xxii, 10. — ² Id. xxiv, 13.

est. Falleris, infelix est : et eo est infelicior, quo sibi videtur felicior. Insania est, quod non agnoscit miseriam suam. Si videres febrientem ridentem, tu plangeres insanientem. Quod tibi promissum est, nondum venit. Ille qui tibi felicior videtur, rebus visibilibus et temporalibus pascitur, ipsis lætatur : nec attulit ea, nec auferet ea. Nudus ingressus est, nudus est exiturus. A falsis gaudiis venturus est ad veros dolores. Tibi autem quod promissum est, nondum venit. Dura, ut pervenias; persevera, ne deficiendo te ipsum fraudes : nam Deus te fallere non potest. Ecce dixi breviter, ne navigia mergantur. Accessit aliud ad illam piscationem detestabilius, ut retia rumperentur. Rupta sunt retia, hæreses factæ sunt. Quid enim aliud sunt schismata, nisi scissuræ? Sic ferenda et toleranda est prima piscatio, ut nemo tædio fatigetur; quamvis scriptum sit : « Tædium tenuit me pro peccatoribus relinquentibus tibus legem tuam¹. » Navigium clamat, quod prematur a multitudine, tanquam ipsa navis habet hanc vocem : « Tædium tenuit me, pro peccatoribus relinquentibus legem tuam. » Etsi premeris, vide semper ne mergaris. Tolerandi sunt mali modo, non separandi. Misericordiam et iudicium Domino canto² : prius misericordia prærogatur, et postea iudicium exercetur. Separatio in iudicio fiet. Modo audiat me bonus, ut sit melior : audiat et malus, ut sit bonus; cum tempus est pœnitentiæ, nondum sententiæ. Transeamus ab ista piscatione, quæ habet gaudia mixta lacrymis : gaudia, quia colliguntur boni : mixta lacrymis, quia vix feruntur mali.

III. Ad illam piscationem novissimam animum convertamus : ibi reficiamur, ibi consolemur. Et ideo ipsa post resurrectionem Domini facta est, quia significavit Ecclesiam, qualis post resurrectionem futura est. Ecce dicitur

¹ Psal. cxviii, 53. — ² Id. c, 1.

Discipulis piscantibus; Dominus dicit, qui et prius dixit : sed prius, quid mitterent; modo, quo mitterent, id est, in dexteram partem navigii. Ergo illi modo capiuntur, qui ad dexteram stabunt : illi capiuntur, quibus dictum est : « Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum¹. » Mittunt, et capiunt. Ibi numerus non est dictus in prima piscatione, sola multitudo dicta est, numerus non est definitus. Multi sunt enim super numerum modo, id est, veniunt, intrant, implent ecclesias. Ipsi implent theatra, qui ecclesiam. Super numerum implent : ad numerum illum qui futurus est in vita æterna, non pertinent, nisi mutantur, cum vivunt. Et numquid omnes mutantur? Quomodo nec illi boni omnes perseverant. Ideo illis dictum est : « Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus » erit². » Et illis qui adhuc mali sunt, dicitur : « Nolo » mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat³. » Ergo ibi numerus non est dictus, quia multi super numerum facti sunt. Dixit Psalmus : « Annuntiavi, et locutus sum, » multiplicati sunt super numerum⁴. » Modo in dexteram, non super numerum : centum-quinquaginta-tres sunt, sed magni. Hoc enim dictum est : « Et cum tam » magni essent, non est scissum rete⁵. » Tunc enim congregatio sanctorum erit, divisiones et scissuræ hæreticorum non erunt : pax erit, et perfecta unitas erit. Nemo minus, nemo plus erit, integer numerus erit. Sed valde pauci sunt; si centum-quinquaginta-tres tantum sunt. Absit a nobis, ut tot soli sint in hac plebe : quanto magis in universa Ecclesia Dei? Apocalypsis ipsius Joannis evangelistæ ostendit, visam fuisse tantam multitudinem sanctorum et in illa æternitate felicitum, quantam numerare nemo possit⁶. Sic ibi habetur scriptum. Et tamen omnes

¹ Math. xxv, 34. — ² Id. xxiv, 13. — ³ Ezech. xxxiii, 11. — ⁴ Psal. xxxix, 6. — ⁵ Joan. xxi, 11. — ⁶ Apoc. vii, 9.

ad numerum istum pertinent, ad centum-quinquaginta-tres. Ad paucitatem ampliorem volo redigere numerum istum. Centum-quinquaginta-tres sunt, pauciores illos faciamus. Decem et septem sunt isti centum-quinquaginta-tres. Quare decem? quare septem? Decem, propter legem: septem, propter Spiritum. Septenaria enim forma, propter perfectionem quæ prædicatur in donis Spiritus sancti. « Requiescet, inquit Isaias propheta, super eum » Spiritus sanctus. » Et cum dixisset Spiritum sanctum, enumeravit septem virtutes. « Spiritus sapientiæ et intellectus, Spiritus consilii et fortitudinis: » habes quatuor. « Spiritus scientiæ et pietatis, Spiritus timoris Domini¹. » A sapientia cœpit, ad timorem terminavit: tanquam descendens locutus est a summis ad ima, a sapientia ad timorem. Ab imis ad summa, a timore ad sapientiam: « Initium enim sapientiæ timor Domini². » Hoc est donum gratiæ: ista septenaria virtute in dilectis Dei operatur Spiritus sanctus, ut aliquid lex valeat ibi. Nam si tollas Spiritum, quid valet lex? Prævaricatorem facit. Ideo dictum est: Littera occidit³. » Jubet, et non facit. Non occidebat, antequam tibi juberetur; et si tenebat providentia peccatorem, non tamen tenebat prævaricatorem. Jubetur, et non facis; prohibetur, et facis: ecce littera occidit. Lex autem decem præcepta habet. Præceptum primum legis est, colendum esse unum Deum, nullum alium, nullum idolum faciendum. Præceptum secundum est. « Non accipies nomen Dei tui in vanum. » Præceptum tertium est: Observa diem sabbati, sed spiritualiter, non carnaliter quomodo Judæi. Ista tria præcepta ad dilectionem Dei pertinent. Sed quia, « In his duobus præceptis, ait, tota » Lex pendet et Prophetæ⁴, » id est, in dilectione Dei, et in dilectione proximi: cum audisti quid pertineat ad di-

¹ Isai. xi, 2. — ² Psal. cx, 10. — ³ 2 Cor. iii, 6. — ⁴ Matth. xxii, 40.

lectionem Dei, unitas, veritas, quies; attende quid pertineat ad dilectionem proximi. « Honora patrem tuum et » matrem tuam: » habes quartum præceptum. « Non mœchaberis: » habes quintum. « Non homicidium facies: » habes sextum. « Non furtum facies: » habes septimum. « Non falsum testimonium dices: » habes octavum. « Non » concupisces rem proximi tui: » habes nonum. « Non » concupisces uxorem proximi tui: » habes decimum. Qui dicit: « Non concupisces, » interna pulsatur, interiora percutit. Concupiscentia negotium agit. Ecce ista Lex est in decem: quid prodest cum didiceris, et non feceris? Prævaricator eris. Ut autem facias, auxilium necessarium est. Unde auxilium? De Spiritu. Ergo « Littera occidit, Spiritus autem vivificat. » Ad decem accedant septem, fiunt decem et septem. In isto numero est omnis multitudo perfectorum, sed quomodo perveniant ad centum-quinquaginta-tres, soleo vobis dicere, et multi præveniunt me: solemniter tamen Sermo reddendus est. Multi obliti sunt, aliqui nec audierunt: qui autem non sunt obliti et audierunt, patienter ferant, ut alii commemorentur, et instruantur. Quando duo ambulant in via, unus celerior et alter tardior, in potestate celerioris est, ut comes non deseratur. Nihil perdit, qui audit quod sciebat; et in eo quod nihil perdit etiam gaudere debet, quia instruitur qui nesciebat. Decem et septem numera, ab uno usque ad decem et septem, ita ut omnes addas, et pervenies ad centum-quinquaginta-tres. Quid a me expectatis? Numerate vobis.